

Músaem Náisiúnta Muirí na h-Éireann

le

Emer Boyle, Helen Macey, Fiona Duggan,
Séamus Ó Canáin

Oiriúnach do ranganna
sinsearacha

Cuimhnigí:

Tóg fáisc-chlár an duine libh
Oibrigí i ngrúpaí
Bígí ar an airdeall faoi chuariteoirí eile.
Bainigí sult as!

Tosnaigh

Ionad Oideachais na Carraige Duibhe

An Foirgneamh

Stad
1

i

Tógadh an foirgneamh seo mar eaglais do mhairnéalaigh 180 bliain ó shoin.

Déanadh músaem de sa bhliain 1978.

1

Lasmuigh: Cé'n fianaise atá le feiceáil sa timpeallacht a léiríonn stair muirí an fhoirgnimh?

2

Lastigh:

Cé'n fhianaise a aimsíonn tú a léiríonn gur eaglais a bhí ann??

Gloine dáite sna fuinneogaí

Umar baiste

Altóir

Plaiceanna cuimhneacháin

Aon rud eile _____

Féach ar na piléir mhóra adhmaid atá mar thaca leis an dion. Céard a chuirfeadh said i gcuimhne do mhairnéalach in aimsear na mbád seol?

Téigh go Stad 2,
An Palme

An Palme

i

Tugtar ‘tragóid Bhaile an Rí’ ar longbhriseadh an Palme an 24ú de mhí na Nollag 1895. Ba é an tubaiste is measa riamh a tharla do sheirbhís na mbád tarrthála in Éirinn é.

1

Cá h-áit a briseadh an Palme? _____

2

Céard a tharla do’n bhád tarrthála? Céard a chiallaíonn féin-cheartú i gcás bád?

_____

_____

3

Scrúdaigh an pictiúr ar dheis. Céard iad na smaointe atá ag cur as do na ndaoine seo, i do thuairim?

_____

_____

_____

An bád tarrthála báite an lá dar gceann, lá Nollag, 1895!

Breathnaigh ar mhionsamhail na mbád ata ar láimh. Aimsigh mionsamhail an *Palme*

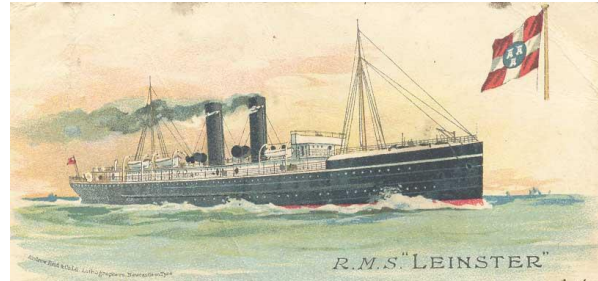
Téigh go dtí Stad
3, An Leinster.

R.M.S. Leinster

Stop
3

i

Cuireadh an Leinster go tóin poill ag fómhúireann Ghearmánach sa bhliain 1918.

1

Cé'n chuspóir faoi leith a bhí ag an Leinster?

2

Ce'n chogadh a bhí ar siúl nuair a cailleadh an Leinster i mí Dheire Fómhair na bliana 1918?

3

Cailleadh breis agus 500 sa tragóid. Cé mhéad a tháinig slán? ____

Ainmnigh beirt a tháinig slán _____

4

Conas a tháinig na daoine seo slán? _____

Ancaire an *Leinster* i nDún Laoghaire

Cas ar chlé agus téigh go dtí an Great Eastern, Stad 4

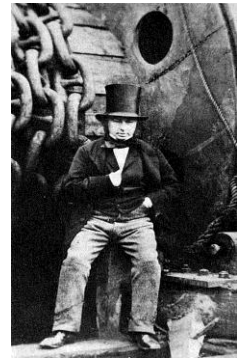
Tá gné faoi leith ag baint le mionsamhail an Leinster. Céard é?

An Great Eastern

Stad
4

i

Ba é Isambard Kingdom Brunel a dhearaigh an *Great Eastern*. *Great Babe* an t-ainm a thug seisean uirthi. Bhí sé ar cheann de na h-innealtóirí ba iomráití le linn a thréimhse.

1

Cé chomh fada is a bhí cáil ar an Great Eastern mar an long is mó ar domhain? _____

2

Cé'n fáth nach raibh ráth uirthi? _____

_____

_____

3

Cé'n usáid a bhaintear anois as an crann seol ar tugadh *Diardaoin* air?

_____

4

Aimsigh an bosca cablaí atá sa phictiúr. Cé'n fáth nach mbaintear usáid as cablaí mar seo níos mó ?

_____

Smaoinigh ar na h-athraithe iontacha atá tagtha ar an slí ina mbímid i gcumarsáid lena chéile ó am an *Great Eastern*

Téigh go tosach an mhusaem, san áit ina bhfuil an solas mór, stad 5

Solas Rothlach an Bailey

Stad
5

i

Tá breis agus 50 teach solais ar fud an chósta faoi choimirce Choimisinéirí Soilse na h-Éireann, Tá a cheann-ceathrú lonnaithe i nDún Laoghaire

Teach Solais Dhún Chríofainn (Bailey)

1

Cé'n chumhacht atá i mbolgán solais an Bailey? _____

2

Aimsigh na pictiúir seo. John Richardson Wigham
 Teach Solais ar charraig

3

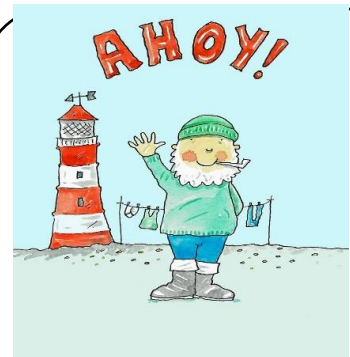
Cé'n fáth a bhfuil tithe solais chomh tabhachtach? _____

4

Ba ghnáth le coiméadaí cónaí ar gach teach solais. Cé'n slí a n-oibríonn said sa lá atá inniu ann.? _____

5

Iarr ar an bhfreastalaí an solas a chur ar siúl

Samhlaigh chomh h-uaigneach is a bhíodh saol an choiméadaí. Cé'n caitheamh aimsire a bhí acu?

Fill ar an doras tosaigh agus téigh in airde staighre go stad 6

In áirde staighre

Stad
6

i

Breathnaigh thart ort ar feadh nóiméad nó dhó agus déan iontas de'n fhoirgneamh: na fuinneogaí dáite, an síleal adhmaid, an taispeántas

1

Lorgaigh na rudaí seo thíos:

- 2 phota gliomaigh
- Portán donn
- Trálaerr iascaireachta
- An ' Fenian Ram'
- Bolgán solais ó'n Titanic
- Long le h-ainm áitiúil
- Daingean na bpríosúnach
- Currach

2

MORSE CODE

A	·-·-	J	·-·-·-	S	····
B	·-·-·-	K	·-·-·-·-	T	·-·-·
C	·-·-·-·-	L	·-·-·-·-·-	U	·-·-·-·
D	·-·-·-·-	M	·-·-·-·-·-	V	·-·-·-·-·-
E	·-·-·	N	·-·-·-·	W	·-·-·-·-·-
F	·-·-·-·-·-	O	·-·-·-·-·-	X	·-·-·-·-·-
G	·-·-·-·-·-	P	·-·-·-·-·-	Y	·-·-·-·-·-
H	·-·-·-·-·-	Q	·-·-·-·-·-	Z	·-·-·-·-·-
I	·-·-·-·	R	·-·-·-·-·-		

Seol teachtaireacht chuig do chairde ag baint úsáid as Cód Morse nó cód na mbrat

3

Iarr ar an bhfreastalaí scannán an MV Kerlogue a chur ar siúl

Cá raibh an Kerlogue nuair a shabháil sí na Gearmánaigh?

Deireadh!
Maith thú!